

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1591/2025
25.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Филип Алексић, адвокат из ..., против туженог „Телус“ а.д. Београд из Београда, чији је пуномоћник Војислав Јовановић, адвокат из ..., ради утврђења радног односа и исплате потраживања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3347/2024 од 22.01.2025. године, у седници одржаној 25.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3347/2024 од 22.01.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 790/24 од 11.06.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се утврди да су ништави и не производе правно дејство уговори о обављању привремених и повремених послова заведених код туженог под бројевима и закључени у дане ближе наведене у том ставу, као симуловани уговори. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да плати тужилји разлику између исплаћене и минималне зараде и увећану зараду за време државних и верских празника за период од 08.07.2020. године до 01.12.2021. године у износима и са законском затезном каматом почев од доспелости па до исплате, како је то ближе означено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженом на име трошкова парничног поступка исплати 132.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3347/2024 од 22.01.2025. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Нишу П1 790/24 од 11.06.2024. године, тако што је усвојен тужбени захтев и утврђено да суд ништави и не производе правно дејство уговори о обављању привремених и повремених послова закључени између тужилје и туженог, заведени код туженог под бројевима и закључени у дане ближе наведене у том ставу, као симуловани уговори. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилји на име разлике зараде за период од 08.07.2020. године до 01.12.2021. године исплати новчане износе са каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате, ближе означене у том ставу изреке. Ставом

трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 210.700,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се може изјавити овај правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је код туженог била радно ангажована на основу осам уговора о обављању привремених и повремених послова као незапослено лице, а на обављању различитих послова (лакших физичких послова, затим послова спремачице, хигијенирача и перача), ради привремене спречености извршилаца који су ангажовани на пружању услуге корисницима РФ ПИО и ЈП „Пошта Србије“, у периоду од јула 2020. године до доношења решења од 09.12.2021. године, с тим што је престала да долази на рад након 30.11.2021. године. За обављени рад у спорном периоду тужени је тужиљи исплаћивао накнаду која је била нижа од законом прописане минималне зараде.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да је тужени са тужиљом, незапосленим лицем, као извршиоцем закључио више уговора о обављању привремених и повремених послова којима је ангажовао због привремене потребе настале услед привремене спречености за рад извршиоца који су ангажовани на пружању услуге корисницима Републичког фонда ПИО и ЈП „Пошта Србије“, до повратка привремено одсутног запосленог. Уговори су закључивани за обављање различитих послова, као што су послови спремачице, хигијеничара, перача или обављање лакших физичких послова, с тим што је сваки појединачни уговор о привременим и повременим пословима закључен за период не дужи од 120 радних дана, али ако се погледа укупно време трајања ових уговора на годишњем нивоу, тужиљино укупно радно ангажовање код туженог у току календарске 2020/2021. године трајало је дуже од 120 дана. Пошто је тужиља била ангажована ради замене одсутног запосленог, што значи на оним пословима на којима одсутни запослени ради и који су систематизовани код туженог, те како је тужиљи уредно исплаћивана накнада за остварени рад, трошкови превоза и уплата доприноса, то су по налажењу првостепеног суда уговорне стране свакако морале бити упознате са правном природом уговора који закључују тако да спорни уговори немају карактер симулованог правног посла, због чега су пуноважни.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду са образложењем да је тужиља у периоду од јула 2020. године закључно са новембром 2021. године на основу осам закључених уговора о обављању привремених и повремених послова код туженог обављала истоврсне послове и то лакше физичке послове, послове спремачице, хигијеничара и перача који су систематизовани Правилником туженог о организацији и систематизацији радних места важећим у спорном периоду, да су наведени уговори закључени за обављање послова који не представљају повремене послове, те су ништави и представљају привидне (симуловане – неважеће) уговоре који прикривају уговоре о раду на одређено време из члана 37. став 4. тачка 1. Закона о раду као дисимуловане – важеће уговоре и да због тога поменути уговори о привременим и

повременим пословима не производе правно дејство сходно члану 66. Закона о облигационим односима.

Наводима ревизије погрешно се указује на погрешну примену материјалног права.

Према одредбама Закона о раду, радни однос се заснива уговором о раду, који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Одредбом члана 32. став 2. истог Закона је прописано да се, ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду пре ступања запосленог на рад у писменом облику, сматра да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Законом о раду су, као рад ван радног односа, дефинисани привремени и повремени послови, тако што је чланом 197. прописано да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена и корисником старосне пензије. Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2.).

Правну природу уговора не одређује само његов назив, већ и суштина правног односа који је њиме заснован. Тужила је код туженог била ангажована на основу више уговора о привременим и повременим пословима, закључених у периоду од 08.07.2020. године до 31.12. 2020. године, па по својој правној природи ови уговори без обзира на њихов назив (привремени и повремени послови) у суштини представљају уговоре о раду на одређено време.

С обзиром на наведено, правилно је другостепени суд утврдио да су сви уговори које је тужила закључила са туженим о привременим и повременим пословима ништави, јер је код туженог радно место на коме је тужила радила било систематизовано Правилником о организацији и систематизацији послова туженог у спорном периоду, а тужила је фактички обављала увек исте послове, континуирано и са пуним радним временом. Наведени послови су трајног, а не привременог или повременог карактера, те се према својој садржини и опису послова не могу сматрати привременим и повременим пословима из члана 197. Закона о раду. Другостепени суд је за своју одлуку о утврђењу ништавости наведених уговора дао довољно разлога, који у свему прихвата и Врховни суд. У том смислу су неосновани наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права у том делу пресуде.

Позивање туженог да је корисник буџетских средстава на кога се односи забрана запошљавања у јавном сектору, односно на кога се примењује Закон о буџетском систему са изменама и допунама, који прописује да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године продужено и надаље, а коју другостепени суд у потпуности игнорише а представља разлог, због кога тужени није са тужиљом закључио уговоре којима би засновао нови радни однос, није основано. Тужила постављеним тужбеним захтевом у овом спору није тражила утврђење да је засновала радни однос код туженог на неодређено време, већ само ништавост уговора о обављању привремених и повремених послова за које је другостепени суд правилно закључио да не могу да се закључе ради замене привремено одсутног запосленог до његовог повратка, већ само за категорију лица наведених у одредби члана 197. Закона о раду, односно за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години и

закључењем таквих уговора не заснива се радни однос, како је то правилно закључио и другостепени суд.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему који је био у примени од 07.12.2013. године било је забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе, а изменама и допунама Закона о буџетском систему од 01.01.2021. године било је ограничено запошљавање нових лица у јавном сектору у смислу члана 27к закона. У смислу наведених законских одредби ништавост уговора о привременим и повременим пословима у конкретном случају не води утврђењу да је тужила засновала радни однос на неодређено време, што она и не тражи постављеним тужбеним захтевом да би био примењен Закон о буџетском систему.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005... 95/2018) прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба (став 1). Послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Прекид краћи од 30 дана не сматра се прекидом периода из става 2. овог члана (став 3). Изузев од става 2. овог члана уговор о раду на одређено време може да се закључи поред осталог и ако је потребно због замене привремено одсутног запосленог до његовог повратка (тачка 4).

Имајући у виду да је у спорном периоду тужила код туженог суштински била у радном односу на одређено време по дисимулованим уговрима из члана 37. став 4. тачка 1. Закона о раду, с обзиром да су исти пуноважни и као такви произвели су правно дејство, при чему је тужени за обављени рад плаћао тужили накнаду која је била нижа од законом прописане минималне накнаде, то је правилна одлука другостепеног суда којом је обавезао туженог да тужили исплати разлику до минималне зараде у износима према неоспореном налазу и мишљењу вештака економско – финансијске струке, са законском затезном каматом у смислу члана 277. Закона о облигационим односима.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**